
Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Հայկ Հակոբյան – Հին Հայաստանի մայրաքաղաք Տիգրանակերտը	3
Արմեն Պետրոսյան – Ցեղասպանություն և ազգաձուլություն	30
Բուրաստան Զուլումյան (Մոսկվա) – Արքեպիսկոպոս զեղարվեստական գիտակցության կառուցվածքում. հայ վիպական բանաստեղծության հուշարձան «Վահագնի երգը» (ռուսերեն)	38
Գևորգ Հարությունյան – Հայկական հարցի միջազգայնացման խնդիրը հասարակական մտքի և պատմագիտության մեջ	56

II

Արծվի Հունանյան – Դերենիկ Դեմիրճյանը քննադատ	72
Արամ Հակոբյան – Այսրկովկասի 1867 թ. վարչական բարեփոխման լուսաբանումը և գնահատումը պատմագիտության մեջ	90
Անուշավան Պետրոսյան – Բաֆֆու պարսկական ուղևորությունները որպես պարսկահայերի ազգագրական ուսումնասիրության սկզբնաղբյուր	100
Արաքսյա Պողոսյան – Ագռավը հայոց ավանդազրույցներում	121
Գոհար Կարապետյան – Չինգիզ խանի մասին վիպաշարը Հեթում Պատմիչի երկում (ռուսերեն)	129
Էդուարդ Մկրտչյան – Ընդմիջարկությունները որպես քերականական կապակցություններ տրոհող կառույցներ գրաբարում	143
Մերի Քեշիշյան – Սեպածև նախընթացի Սևանի ավազանի ուշբրնզեդարյան խեցեղենում	155
Վիկտոր Կատվալյան – Հ – Խ հնչյունների համապատասխանությունը հայերենի բարբառներում	163
Նվարդ Քոչար, Աննա Փալիկյան, Կարինե Նալբանդյան – Հայաստանում բնակվող ասորիների էթնոգենետիկ ուսումնասիրումը (ըստ Վերին Դվինի ասորիների մարդաբանական տվյալների)	173
Գոհար Առաքելյան – Բամբակագործությունը Ելիսավետպոլի նահանգում (XIX դ. երկրորդ կես)	181

ՔՆՆԱԴԿՈՒՄՆԵՐ

Կառլեն Դավաթյան – «Նագովրեցի» և հարակից հարցեր	186
Էմմա Պետրոսյան – Շարան և Աստղիկը Շիրակի գլխավոր աստվածներն են (ռուսերեն)	193

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Մարգիս Հարությունյան – Բարեկենդանի ծիսերգի մի հնագույն գրառում	208
Ալվարդ Ղազիյան – 1918–1919 թթ. հայ-անգլիական հարաբերությունների պատմությունից (ռուսերեն)	211

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ազատ Բոգոյան – Լևոն Տեր-Պետրոսյան. Խաչակիրները և հայերը: Հ. Բ. Պատմա-քաղաքագիտական հետազոտություն	220
Մանվել Զուլայան – Ա. Խառատյան. Կոստանդնուպոլսի հայ գաղթօջախը. XV–XVIII դարեր	231
Հենրիկ Սվազյան – Է. Լ. Դանիելյան. Գանձասարի պատմություն	236
Արարատ Աղասյան – Ռուբեն Դրամվյան. Հակոբ Հովնաթանյան (ռուսերեն)	246
Արտաշես Սարգսյան – Վազգեն Համբարձումյան. Ակնարկներ հայ բառարանագրության պատմության (XVII դ. վերջ – XIX դ.), հ. 1	251
Աղասի Թադևոսյան – Ռ. Ա. Նահապետյան. Աղձնիքահայերի ամուսնահարսանեկան սովորույթներն ու ծեսերը (պատմաագագրական ուսումնասիրություն)	253
Ռուբեն Ղազարյան – Աննա Աբաջյան. Հայերենի հոլովական համակարգի ըմբռնումը և պատմական զարգացումը հայ քերականագիտության մեջ	256

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Աշոտ Մելքոնյան, Պավել Չոբանյան – Ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյան (ծննդյան 80-ամյակի առթիվ)	260
Հուսիկ Մելքոնյան – Արամ Քալանթարյան – 70	269

ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱԽՏԱՎՈՐՆԵՐԸ

Արամ Քալանթարյան, Գրիգոր Կարախանյան – Կ. Գ. Ղաֆադարյանը և Հայաստանի միջնադարյան մշակույթի ուսումնասիրությունը (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	272
Վազգեն Սաֆարյան – Մ. Մկրյանը հայ հին և միջնադարյան գրականության պատմաբան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	280
Արմեն Կարապետյան – Ականավոր հայագետը, մանկավարժն ու հասարակական գործիչը (պրոֆ. Հմայակ Հարությունյանի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	286

ԼՐԱՏՈՒ

Հայագիտության օրեր Գյումրիում	289
Արմեն Պետրոսյան – «Պատմությունների խորը պատմությունը» թեմայով միջազգային գիտաժողով	296
Նաիրա Թամանյան – Մ. Մաշտոցի անվան Մատենադարանի 30-րդ գիտական նստաշրջանը	299
Գառնիկ Անանյան	305

С О Д Е Р Ж А Н И Е

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

Айк Акопян – Столица древней Армении Тигранакерт	3
Армен Петросян – Геноцид и этногония	30
Бурастан Зулумян (Москва) – Архетип в структуре художественного сознания. Памятник армянской эпической поэзии “Песнь о Ваагне” (на русском языке)	38
Геворк Арутюнян – Проблема интернализации армянского вопроса в общественной мысли и историографии	56

II

Арцви Унанян – Дереник Демирчян – критик	72
Арам Акопян – Освещение и оценка административной реформы 1867 г. в Закавказье в историографии	90
Анушаван Петросян – Персидские путешествия Раффи как источник этнографического изучения персидских армян	100
Аракся Погосян – Ворон в армянских преданиях	121
Гоар Карагезян – Эпический цикл о Чингиз-хане в труде Хетума Патмича (на русском языке)	129
Эдуард Мкртчян – Вставки как разделяющие конструкции грамматических сочетаний в грабаре	143
Мери Кешишян – Клинообразный орнамент на керамике Севанского бассейна эпохи поздней бронзы	155
Виктор Катвалян – Соответствие Р–К в армянских диалектах	163
Нвард Кочар, Анна Паликян, Карине Налбандян – Этногенетическое исследование проживающих в Армении ассирийцев (по антропологическим данным ассирийцев Верин Двина)	173
Гоар Аракелян – Хлопководство в Елисаветпольской губернии (вторая половина XIX в.)	181

ОБСУЖДЕНИЯ

Карлен Даллакян – “Назовреци” и смежные вопросы	186
Эмма Петросян – Шара и Астхик–верховные боги Ширака (на русском языке)	193

ПУБЛИКАЦИИ

Саргис Арутюнян – Древняя запись обрядовой песни Масленицы	208
Алвард Газиян – Из истории армяно-английских отношений в 1918–1919 гг. (на русском языке)	211

РЕЦЕНЗИИ

Азат Бозоян – Левон Тер-Петросян. Крестоносцы и армяне. Т. II. Историко-политологическое исследование	220
Манвел Зулалян – А. Харатян. Армянская колония Константинополя. XV–XVIII веках	231
Генрих Свазян – Э. Л. Даниелян. История Гандзасара	236
Арарат Агасян – Рубен Драмбян. Акоп Овнатянян (на русском языке)	246
Арташес Саркисян – Вазген Амбарцумян. Очерки истории армянской лексикографии (конец XVII– XIX вв.). Т. 1	251
Агаси Тадевосян – Р. А. Нагапетян. Свадебные обычаи и ритуалы агдзник- ских армян (историко-этнографическое исследование)	253
Рубен Казарян – Анна Абаджян. Восприятие системы склонения в армян- ском языке и историческое развитие в армянской грамматической науке	256

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Ашот Мелконян, Павел Чобанян – Академик Владимир Бархударян (к 80-летию со дня рождения)	260
Усик Мелконян – Арам Калантарян–70	269

ЗАСЛУЖЕННЫЕ АРМЕНОВЕДЫ

Арам Калантарян, Григор Караханян – К. Г. Кафадарян и исследование средневековой культуры Армении (к 100-летию со дня рождения)	272
Вазген Сафарян – М. Мкрян – историк древней и средневековой армянской литературы (к 100-летию со дня рождения)	280
Армен Карапетян – Видный арменовед, педагог и общественный деятель (к 100-летию со дня рождения проф. Амаяка Арутюняна)	286

ХРОНИКА

Дни арменоведения в Гюмри	289
Армен Петросян – Международная научная сессия на тему “Глубокая история историй”	296
Наира Тамамян – 30-я научная сессия Матенадарана им. М. Маштоца	299
Гарник Ананян	305

C O N T E N T S

ARTICLES, REPORTS

I

- Hayk Hakobyan** – The Capital of Ancient Armenia Tigranakert3
Armen Petrosyan – Genocide and Ethnogeny30
Burastan Zulumyan (Moscow) – Archetype in the Structure of Artistic Consciousness. Monument of Armenian Epic Poetry “Song of Vahagn” (in Russian)38
Gevorg Harutyunyan – The Issue of the Internalization of the Armenian Question in the Social Thought and Historiography56

II

- Artsvi Hunanyan** – Derenik Demirchyan as a Critic72
Aram Hakobyan – Illumination and Evaluation of the 1867 Transcaucasian Administrative Reform in Historiography90
Anushavan Petrosyan – Raffi’s Persian Trips as a Source of Ethnographical Studies of the Armenians of Persia100
Araxya Poghosyan – The Raven in Armenian Legends121
Gohar Karagoyzian – Epic Cycle about Chinggis Khan in Hetum Patmich’s Work (in Russian)129
Edward Mkrtchyan – Insertions as Dividing Constructions in Grammatical Combinations of Grabar143
Mary Keshishyan – The Sevan Basin Wedge-Shaped Ornament in the Late Bronze Age Pottery155
Victor Katvalyan – Հ-իւ Correspondence in Armenian Dialects163
Nvard Kochar, Anna Palikyan, Karine Nalbandyan – Ethnogenetic Research of the Assyrians Living in Armenia (on the anthropological data of the Assyrians of Verin Dvin)173
Gohar Arakelyan – Cotton-Growing in Yelisavetpol Province (the second half of the 19th century)181

DISCUSSIONS

- Karlen Dallakyan** – “Nazovretsi” and Adjoining Questions186
Emma Petrosyan – Shara and Astghik are the Supreme Gods of Shirak (in Russian)193

PUBLICATIONS

- Sargis Harutyunyan** – An Ancient Record of Ritual Song of Barekendan208
Alvard Ghazian – From the History of Armenian - English Relations in 1918-1919 (in Russian)211

BOOK REVIEWS

Azat Bozoyan – Levon Ter-Petrosyan. Cross-Bearers and Armenians. V. II. Historical - Politological Research	220
Manvel Zulalyan – A.Kharatyan. Armenian Colony of Constantinople. The 15th – 18th Centuries	231
Henrik Svazyan – E. L. Danielyan. History of Gandzasar	236
Ararat Aghasyan – Ruben Drampyan. Hakob Hovnatanian (in Russian)	246
Artashes Sargsyan – Vazgen Hambartsumyan. Essays on the History of Armenian Lexicography (the end of the 17th – the 19th centuries). V. I	251
Aghasy Tadevosyan – R. A. Nahapetyan. Matrimonial-Wedding Customs and Rites of Aghdznik Armenians (historical-ethnographical research)	253
Ruben Ghazaryan – Anna Abajyan. Interpretation of the Armenian Declension System and its Historical Development in the Armenian Grammar Studies	256

OUR JUBILEES

Ashot Melkonyan, Pavel Chobanyan – Academician Vladimir Barkhudaryan (to the 80th birth anniversary)	260
Husik Melkonyan – Aram Kalantaryan – 70	269

HONOURED ARMENOLOGISTS

Aram Kalantaryan, Grigor Karakhanyan – K. G. Ghafadaryan and the Study of the Armenian Culture of Middle Ages (to the 100th birth anniversary)	272
Vazgen Safaryan – M. Mkryan as a Historian of Ancient and Medieval Armenian Literature (to the 100th birth anniversary)	280
Armen Karapetyan – Prominent Armenologist, Pedagogue and Public Figure (to prof. Hmayak Harutyunyan's 100th birth anniversary)	286

NEWS

Days of Armenology in Gyumri	289
Armen Petrosyan – International Scientific Session on the Theme “Deep History of Stories”	296
Naira Tamamyanyan – The 30th Scientific Session of M. Mashtots Matenadaran	299
Garnik Ananyan	305